

व्रताय तेनानुचरेण धेनोर्न्यषेधि शेषोऽप्यनु सर्गः २
यायिवर्गः । न चान्यतस्तस्य शरीररक्षा स्ववीर्यं
गुप्ता हि मनोः प्रसूतिः ॥ ४ ॥ आस्वादवद्भिः कबलै
स्तृणानां कण्डूयनैर्दंशनिवारणैश्च । अव्याहत
स्वैरगतेः स तस्याः सम्राट् समाराधनतत्परोऽभूत्
॥ ५ ॥ स्थितः स्थितामुच्चलितः प्रयातां निषेदु
षीमासनवान् स धीरः । जलाभिलाषी जलमाद
दानां क्वायेव तां भूपतिरन्वगच्छत् ॥ ६ ॥

व्रतायेति । तेनराज्ञा शेषोऽपि पश्चाद्गामिजनानां समूहो
न्यषेधि किमर्थं व्रतं कर्तुं किं तेन धेनोः अनुचरेण अन्यस्मात्
जनात् राज्ञः शरीरस्य रक्षा न भवति यस्मात् मनोः सन्ततिः
स्वस्य पराक्रमेण रक्षिता वनाद्य तेनेति पाठस्तु गौडोयानां
मते ॥ ४ ॥ आस्वादवद्भिरिति । सम्यग्राजते इति सम्राट् चक्र
वर्त्ती धेनोः सेवायां तत्परः अभूत् किं धेनोः अप्रतिहता
स्वेकावर्त्तिनी गतिर्यस्याः सा तस्याः कैः कृत्वा दण्डानां ग्रासैः किं
ग्रासैः आसमन्तात् स्वादोविद्यते येषु तैः पुनः गात्राणां विघ
र्षणैः पुनः दंशस्य वनमक्षिकायाः निवारणैः कृत्वा इत्यर्थः ॥ ५ ॥
स्थितइति । भुवः पतिः राजा तां धेनुं अनु अगच्छत् यथा क्वाया
शरीरं अनुगच्छति पुनः स्थितां धेनुं प्रति स्थितः पुनः प्रयातां
प्रति उच्चलितः पुनः उपविष्टां धेनुं प्रति आसनस्य बन्धे धीरः
पुनः जलस्य ग्रहित्रीं प्रति जलस्य अभिलाषी ॥ ६ ॥